

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

25 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de uitspraken van een kandidaat Europees commissaris over holebi's en vrouwen en de houding van de Vlaamse Regering hierover

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het minderhedenbeleid van de afgelopen jaren gevoerd op basis van het decreet etnisch-culturele minderheden

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het aandeel van allochtonen in de stedelijke sociale huisvesting, de beschikbaarheid van desbetreffende cijfergegevens en het uitblijven van maatregelen terzake

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over CO-preventie in socialewoningbouw

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over mogelijke negatieve effecten van de verlaging van de rentevoet van hypothecaire leningen en het mogelijke opvangen ervan door de verzekering gewaarborgd wonen

Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

Maandag 25 oktober 2004

VOORZITTER: De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.30 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de uitspraken van een kandidaat Europees commissaris over holebi's en vrouwen en de houding van de Vlaamse Regering hierover

De voorzitter: Aan de orde is vraag om uitleg van de heer Roegiers tot mevrouw Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de uitspraken van een kandidaat Europees commissaris over holebi's en vrouwen en de houding van de Vlaamse Regering hierover.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, er is de voorbije weken nogal wat te doen geweest over wat sommigen het circus 'Buttiglione' noemen. Ik wil het houden op het geval 'Buttiglione'. De brave man doet me denken aan een moeilijk opvoedbare leerling op school waar hele klassenraden zich over buigen om hem op het rechte pad te krijgen en maatregelen in de rand te nemen, waarvan iedereen toch weet dat ze geen soelaas brengen.

Op maandag 11 oktober stemde de commissie Burgerlijke Vrijheden, Justitie en Binnenlandse Zaken van het Europees Parlement tegen de benoeming van de heer Buttiglione tot Europees commissaris. Dat was een primeur. Deze Italiaanse conservatief maakte ophef met zijn uitspraken over vrouwen, holebi's en alleenstaande moeders. De voormalige tekstschrijver van het Vaticaan en ultrakatholieke

Italiaan vindt homoseksualiteit weliswaar niet strafbaar, maar het is in zijn overtuiging toch zondig. Ik citeer hem: 'De primaire rol van vrouwen moet erop geschikt zijn om hun echtgenoot te dienen en kinderen te baren'. Vorige week deed hij er nog een schep bovenop door te zeggen dat kinderen van een alleenstaande moeder, de kinderen van een niet zo beste moeder zijn.

Deze uitspraken zijn niet enkel kwetsend voor de geviseerde groepen, ze zijn ook in strijd met de geest van allerhande wetten, decreten, richtlijnen en verdragen over mensenrechten, gelijke rechten, emancipatie en dergelijke die zeker in Vlaanderen van toepassing zijn en ook in Europa. Ik zou hier een hele discussie kunnen houden over fundamentalistische houdingen, maar het tijdsbestek van deze vraag laat dit niet toe.

Mevrouw de minister, vanuit uw bevoegdheid voor gelijke kansen wordt u geacht te waken over rechten van vrouwen en holebi's. Een Vlaams standpunt is dan ook op zijn plaats, zelfs al heeft de Vlaamse Regering officieel geen bevoegdheid in deze aangelegenheid. Hebt u dit binnen de Vlaamse Regering ter sprake gebracht? Zo ja, wat was het resultaat? Hebt u vanuit uw bevoegdheid voor het gelijkekansenbeleid tegen deze uitspraken en de eventuele benoeming formeel geprotesteerd? Zo ja, hoe hebt u dat gedaan? Zijn er internationale fora waarop u namens de Vlaamse Regering kan worden afgevaardigd in het kader van de bevoegdheidsverdeling en waarop u een eventueel standpunt kunt vertolken?

De voorzitter: Mijnheer Roegiers, een aantal collega's waren van mening dat deze vraag in het Europees parlement had moeten worden gesteld. Ik huldig echter de lijfspreuk van wijlen Pim Fortuyn: 'Loquendi libertatem custodiamus' of 'Laat ons

Voorzitter

waken over de vrijheid van meningsuiting'. Dat is ook de reden waarom ik uw vraag toch heb laten agenderen en ik zal dat in de toekomst nog doen. U zult zien dat ik nogal soepel ben in het agenderen van dergelijke initiatieven. Dat belet echter niet dat dergelijk adagium in twee richtingen moet gaan. Ik hoop dat u de vrijheid van mening van de betrokkene zult respecteren, zeker in het licht van wat het Arbitragehof onlangs omtrent de vrije meningsuiting aan ons heeft meegedeeld.

De voorzitter: De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys: Inhoudelijk sta ik dicht bij de heer Roegiers, maar ik ben het niet eens met het type van vraag. Het Vlaams Parlement moet erover waken dat er geen vragen worden gesteld over te lokale aangelegenheden en vragen die tot het Europees parlement behoren.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, ik dank u omdat ik de kans heb gekregen om deze vraag om uitleg te stellen. Mijnheer Denys, ik snap uw redenering, maar ik wil er iets aan toevoegen. De verdeling van de Europese commissariaten wordt niet alleen door de voorzitter van de Europese Commissie en het parlement geregeld. Er is tevens een belangrijke rol weggelegd voor de federale regeringen en parlementen, en in het verlengde daarvan in een federale staat ook voor het Vlaams Parlement. In die zin vind ik dat een vraag als deze wel degelijk op zijn plaats is in het Vlaams Parlement want, hoe je het draait of keert, van ver of van dicht hebben we wel een invloed in het aanduiden van de eurocommissarissen.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, als u mij toelaat, wil ik even uit mijn rol als minister stappen en aansluiten bij de discussie of de vraag al dan niet hier terecht kan worden gesteld. Het is uiteraard aan het Vlaams Parlement om te beslissen wat in de commissie aan bod komt en wat niet. Ik permitteer me even, als voormalig Europees parlementslid, daar iets aan toe te voegen. Ik heb altijd gevonden dat in het bijzonder het Vlaams Parlement, maar ook de federale Ka-

mer, te weinig actief waren aangaande Europese thema's. Zoals de heer Roegiers zegt, hebben de leden van deze assemblees onrechtstreeks wel een impact. Ze controleren de regering en die neemt dan weer standpunten in over de raad. Voor de rest wens ik me niet te bemoeien met wat er al dan niet aan de orde wordt gesteld in de commissie.

Ik kom tot mijn antwoord op de gestelde vragen. Ik heb deze kwestie afgelopen vrijdag met mijn collega's in de Vlaamse Regering besproken en er werd afgesproken dat ik als Vlaams minister van Gelijke Kansen het initiatief zal nemen om een brief te schrijven naar de heren Barroso en Buttiglione. Dat is ondertussen gebeurd.

In deze brieven haal ik aan dat de uitspraken van de heer Buttiglione indruisen tegen de geest van talrijke Europese en internationale mensenrechtenverdragen. Bovendien gaan ze in tegen de geest van het non-discriminatiebeginsel zoals dit werd opgenomen in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. In dit Handvest wordt immers onder meer discriminatie op grond van geslacht of seksuele gerichtheid verboden.

De heer Buttiglione kwetst met zijn uitspraken niet alleen de groepen die hij viseert, maar bestendigt met dergelijke uitspraken ook de stereotiepe beeldvorming over vrouwen, met inbegrip van alleenstaande vrouwen én mannen, en holebi's. Dergelijke beeldvorming wordt misbruikt om discriminaties in onze samenleving te rechtvaardigen. Als minister van Gelijke Kansen wil ik dergelijke stereotiepe opvattingen en discriminaties juist aanpakken, zodat gelijke kansen ook in de praktijk een realiteit worden. Ik kijk uit naar de discussie in deze commissie over de beleidsnota Gelijke Kansen.

Het is als minister van Gelijke Kansen mijn opdracht om de gelijke kansen van vrouwen én mannen te waarborgen en die van holebi's te verdedigen, en dat ongeacht of hun rechten in vraag worden gesteld of bedreigd vanuit een extreem katholieke of extreem islamitische visie. Ik zal de ontwikkelingen op dit vlak dan ook bijzonder nauwgezet blijven opvolgen.

U vroeg of ik kans zie dit te verdedigen op internationale fora. Nu woensdag 27 oktober zal het Europees Parlement over de samenstelling van de Europese Commissie stemmen. De bal ligt dus nu in het kamp van het Europees Parlement. In deze

Van Brempt

procedure is, zoals u ongetwijfeld weet, geen rol weggelegd voor de Vlaamse Regering, wat ik uiteraard betreurt.

Het is natuurlijk wel zo dat ik bevoegd ben voor de internationale en Europese initiatieven waarbij Vlaanderen betrokken is en die verband houden met Gelijke Kansen. Na consultatie van mijn administratie en enkele fractieleden in het Europees Parlement, moet ik helaas vaststellen dat zich op korte termijn geen internationale of Europese gelegenheden voordoen waar ik mijn standpunt inzake gelijke kansen voor vrouwen én mannen, en voor holebi's, kenbaar kan maken. Wanneer zich daartoe in de toekomst echter wel een gelegenheid zou voordoen, zal ik niet aarzelen mijn visie op gelijke kansen en anti-discriminatie toe te lichten. Ik wil nu al aankondigen dat in maart 2005 waarschijnlijk wel de mogelijkheid zal bestaan om op een internationaal forum de Vlaamse visie op gelijke kansen uiteen te zetten, en dat met name in het kader van de tiende verjaardag van de Peking-Wereldvrouwenconferentie.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord en wil u feliciteren voor het feit dat u de zaak al hebt aangekaart binnen de Vlaamse Regering en het initiatief hebt genomen om zowel de commissievoorzitter, de heer Barroso, als de betreffende kandidaat-eurocommissaris aan te schrijven. Ik mag aannemen dat u daarin melding maakt dat u de uitspraken van Buttiglione in tegenstelling vindt met de geldende mensenrechtenverdragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het minderhedenbeleid van de afgelopen jaren, gevoerd op basis van het decreet etnisch-culturele minderheden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verreycken tot de heer Keulen, Vlaams

minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het minderhedenbeleid van de afgelopen jaren, gevoerd op basis van het decreet etnisch-culturele minderheden.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het was logisch na de voorbije verkiezingen dat het debat over de hele vreemdelingenproblematiek en de aspecten van assimilatie en inburgering op volle sterkte zou losbarsten, niet alleen in deze commissie met de interpellatie van vorige week, maar ook in de media. De minister heeft daarin diverse standpunten ingenomen.

In het domein van het vreemdelingenbeleid in Vlaanderen zijn er twee bekende decreten, namelijk het inburgeringdecreet en het inwerkingdecreet. Er is verder ook het decreet inzake de etnisch-culturele minderheden, dat sinds de goedkeuring ervan in alle stilte lijkt voort te kabbelen, maar waarbij, zo blijkt uit het antwoord op een schriftelijke vraag die ik u heb gesteld, aanzienlijke bedragen omgaan.

Zo gaf de Vlaamse overheid in 2003 11,2 miljoen euro of 451 miljoen oude Belgische franken uit aan de sector die dankzij dit decreet tot stand is gekomen. Dat geld wordt gebruikt om een uitgebreid bureaucratisch systeem op te bouwen. Afgaande op de recente verkiezingsuitslagen gaat het om een aantal instellingen en een administratie waarvan de resultaten als onbevredigend mogen worden beschouwd. Bovendien stel ik vast dat de Vlaamse overheid organen in het leven roept en subsidieert die vooral van zich laten horen als politici in het publiek over de multiculturele problemen gedurfde standpunten innemen. Zo bijvoorbeeld hebben de uitspraken van minister Dewael over culturen geleid tot een actie in de vorm van een vrije tribune van de voorzitter van het Minderhedenforum. Die instelling is opgericht dankzij dit decreet en wordt betaald door de Vlaamse overheid. De voorzitter ervan legt in De Standaard uit dat minister Dewael alleen maar 'onzin' vertelt. Ik citeer letterlijk. Hetzelfde gebeurt met ex-minister Mieke Vogels die na vele jaren eindelijk het licht heeft gezien en enkele gedurfde standpunten heeft ingenomen over de gezinshereniging. Dat standpunt komt er vele jaren nadat het 70-puntenplan er is gekomen. Diezelfde voorzitter van het Minderhedenforum leest haar onmiddellijk de levieten en stelt dat mevrouw Vogels helemaal fout zit.

Verreycken

Ik verdedig de vrijheid van meningsuiting. Dat is duidelijk. Die man moet zo'n standpunten kunnen innemen. De vraag is alleen of Vlaams overheidsgeld en belastingmiddelen moeten worden gebruikt om de gaten in de dijken van de multiculturele dogma's te repareren, en of dat past in een samenhangend beleid. Is dat de taak van dat soort van instellingen? Verder stel ik vast dat het belastinggeld wordt gebruikt voor projecten waarover men heel wat bedenkingen kan formuleren. Zo heb ik vragen over het nut van sommige projecten. Zo is in 2003 29.700 euro uitgegeven voor een project van de vzw Romano Dzuvdipe. Het geld moet dienen voor 'de uitbouw en de continuering van een laagdrempelige inloopplaats waar de Kosovaarse Roma gezinsondersteunende activiteiten krijgen aangeboden door een brugfiguur op basis van individuele en groepsgerichte methodieken.'

Ik vraag me af of men op die manier niet vervalt in een mozaïekbeleid waarbij elk etnisch groepje of elke groep met een specifieke origine zijn eigen projectjes en vzw'tjes krijgt. Onlangs heeft de minister zelf in een krant zo'n kritiek geformuleerd. Hij zei dat men in Antwerpen mensen van de voltallige VN kan ontmoeten, en hij vroeg zich daarbij af of elk groepje wel zijn eigen cultureel centrum en zijn eigen ontmoetingsruimte moet hebben. Dat is terecht. Verder moeten het Vlaamse beleid en het federale beleid op mekaar zijn afgestemd. Op federaal niveau wordt gesteld dat personen zonder verblijfspapieren, illegalen dus, moeten worden opgespoord en uitgewezen. Toch stel ik vast dat er subsidies worden toegekend aan de vereniging Kerkasiel Vlaanderen, die al jaren erg actief dat beleid tegenwerkt met kerkbezettingen. Is het de taak van de Vlaamse overheid om subsidies te geven aan een vereniging die het federale beleid probeert tegen te werken?

De werking van die instellingen en het decreet etnisch-culturele minderheden moeten grondig worden geëvalueerd. In juli 2003 hebben mensen van de KUL overigens hetzelfde gevraagd. In elk geval wil ik hier aanstippen dat in onze assimilatievisie dat decreet best gewoonweg wordt afgeschaft. De minister zou ik willen vragen wat hij met dat decreet verder van plan is. Hoe wil hij concreet evalueren of de bureaucratie haar doelstellingen bereikt? Hoe wil hij meten of de betoelaagde projecten resultaten opleveren? Passen die in een globale

visie? Is het nuttig dat die bureaucratie te pas en te onpas kritiek levert op moedige stellingen van politici? Is de minister van oordeel dat het beleid in 2003 resultaten heeft opgeleverd? Is de minister van mening dat subsidies voor verenigingen die het kerkasiel promoten, gepast is? De belangrijkste vraag heeft te maken met het standpunt van de minister dat de hele integratiesector moet worden herbekeken. Ik geef hem daarin gelijk. Kan hij daarover meer toelichting geven?

Is hij van oordeel dat het nog zinvol is om de term 'etnisch-culturele minderheden' te hanteren? Deze regering heeft altijd gezegd dat zij het minderhedenverdrag niet wil ratificeren. De regering stelt dat er in Vlaanderen geen minderheden zijn. De Franstaligen beweren dat ze hier een minderheid zijn, maar wij erkennen die niet. Vanuit juridisch oogpunt is dat correct, want de definitie stelt dat zo'n minderheid een groep van mensen is die een andere taal of een andere oorsprong heeft maar historisch, sedert zeer lange tijd op dat grondgebied verblijft. Vlaanderen beschouwt de Franstaligen dus niet als een historische minderheid in de juridische betekenis van het woord, want ze zijn pas heel recent in Vlaanderen komen wonen en worden geacht zich aan te passen. Hetzelfde geldt dan toch ook voor de allochtonen en de groepen die hier in het kader van de migratie zijn aanbeland? Zij zijn hier aangekomen in een periode nadat de Franstaligen zich bij ons hebben gevestigd. Ik begrijp bijgevolg niet hoe men ervan uit kan gaan dat men het minderhedenverdrag niet wil ratificeren enerzijds, maar een decreet over de etnisch-culturele minderheden in stand houdt anderzijds. Dat laatste impliceert eigenlijk dat men mensen opdeelt in groepen en dat die ten eeuwigden dage in stand moeten worden gehouden.

In een assimilatievisie, echter, en ook in de inburgeringsvisie die de uwe is, blijven mensen niet hangen in hun vermeende subidentiteit van lid van een etnisch-culturele minderheid en moeten zij een evolutie doormaken. Wat bent u dus met dit decreet en met de werking van die sector van plan?

Mijnheer de minister, ik heb nog een bijkomende vraag, die niet voorkomt in de geschreven versie. Gezien uw zeer recente verklaringen over de verplichte inburgering van imams lijkt ze me echter zinvol. Wat is vanuit dat oogpunt de algemene samenhang van uw beleid? In Het Laatste Nieuws stelt u dat imams verplicht moeten inburgeren, wil-

Verreycken

len ze hun religieuze werk in Vlaanderen kunnen aanvatten. Zo heb ik het althans gelezen, hoewel het mogelijk is dat dit een beetje verkeerd geformuleerd werd. Kan men iemand beletten een bepaalde religieuze activiteit uit te oefenen? Misschien kan men inburgering als voorwaarde stellen voor een verblijfsvergunning. Is het dat waarop u aanstuurt? Is er terzake overleg met de federale overheid? Hoe ziet u dat? Ik kan me ook voorstellen dat het al dan niet ingeburgerd zijn van een imam gevolgen kan hebben voor de erkenning en subsidiëring van de moskee. Bent u van plan het recente moskeedecreet in die zin aan te passen? Denkt u aan een effect op de eventuele betaling als bedienaar van de eredienst? Ik vrees dat het zeer moeilijk zal zijn iemand te beletten zijn religieuze activiteit uit te oefenen wanneer hij zich in het land bevindt.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, ik heb helaas geen Latijn gestudeerd, dus in tegenstelling tot de vorige spreker kan ik mijn betoog niet kruiden met gevleugelde uitspraken. Ik zal het dus gewoon in het Vlaams doen.

Mijnheer Verreycken, ik denk dat u zich vergist wanneer u zegt dat dit decreet niet past binnen onze assimilatievisie. Ik heb het licht gezien, maar de assimilatievisie is nog steeds de mijne niet, en zal het ook nooit worden. Mijnheer de minister, ik wil u dan ook vragen of u dit onderschrijft. Assimilatie gaat uit van een soort cultuursuperioriteit van onze kant. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat onze cultuur de enige ware is. De geschiedenis leert ons dat die vorm van denken verschrikkelijk verstarrend werkt. Vernieuwing en vooruitgang komen tot stand in confrontatie met andere culturen en invloeden: denken we maar aan de evolutie in de muziek. Het zich terugplooiën op een assimilatievisie zou een historisch totaal verkeerde keuze zijn. Die assimilatievisie is trouwens een eindeloos verhaal, dat begint met het opleggen van bepaalde kledingvoorschriften en eindigt met het klonen van de ideale mens, die dan wel weer blauwe ogen en blond haar zal hebben. Het debat is open, ook over het decreet etnisch-culturele minderheden, en dat is heel goed. Laten we alsjeblieft de uitgangspunten bewaken. Ik zou graag van u horen dat u afstand neemt van de visie dat we evolueren naar een assimilatiedenken.

Mijnheer Verreycken, u getuigt van weinig inzicht en kennis en gooit alles op een hoop: het Vlaams Minderhedencentrum, het Minderhedenforum en de integratiediensten. Ik weet het: de welzijnssector is geen gemakkelijke sector. Heel wat is van onderuit gegroeid en naderhand in decreten vastgelegd. Dat maakt het niet altijd gemakkelijk, maar we moeten proberen de zaken een beetje te nuanceren. In het Minderhedenforum ontmoeten diverse zelforganisaties van diverse allochtone gemeenschappen elkaar in ons land, dus zowel de Chileense als de Turkse en de Berberse. Ze formuleren er standpunten en zijn de gesprekspartner van de overheid. Van die miljoenen euro's waarover u spreekt, gaan er maar zeer weinig naar dat forum. Het forum wordt ondersteund door een aantal professionele krachten. Het lijkt me logisch dat dit forum vaak standpunten heeft die niet de mijne of de uwe zijn. We ondersteunen en financieren heel wat inspraakorganen, zoals bijvoorbeeld seniorenorganisaties en seniorenraden, terwijl we ook niet vragen dat ze het altijd eens zijn met de overheid die hen subsidiëert. Dat is de eigenheid van de democratie.

Als we naar een vernieuwd integratiedenken gaan, meen ik bovendien dat we er in de eerste plaats nood aan hebben om te praten met de allochtone gemeenschap. We hebben daar gesprekspartners nodig. We hebben te veel in wij-en-zij-termen gedacht en te veel over hun hoofden heen gepraat. Ik verwijs naar de discussie van daarnet met de heer Roegiers en minister Van Brempt. Gelukkig weerklonk de ergernis over de denigrerende uitspraken van de heer Buttiglione over vrouwen en homo's. We moeten evenwel net zo verontwaardigd zijn over een fenomeen als de boerka, als een kledingdracht die expliciet de visie illustreert dat de vrouw de eigendom is van de man. Dat kunnen we niet aanvaarden. Samen met de allochtone gemeenschap zouden we dat kunnen verbieden. De allochtone gemeenschap is daar ook absoluut tegen. De gezinshereniging wordt tegenwoordig aangekaart. In de allochtone gemeenschap vinden een aantal mensen dat daarover uiteraard moet worden gepraat en dat we gelijk hebben. Door dit samen te doen kan dit sterker worden.

Ik ben geen tegenstander van resultaatsverbintnissen. We moeten het minderhedendecreet evalueren. Er werd verwezen naar de signalen uit Leuven. De opdracht tot dat onderzoek en die hele evaluatie van dat onderzoek is destijds door mij gegeven. Ik ben daar dus helemaal niet tegen, maar laten we

Vogels

dit op een open manier doen, uitgaand van de correcte uitgangspunten.

De voorzitter: De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys: Mijnheer de voorzitter, het laatste deel van het betoog van de heer Verreycken verrast me. Hij geeft kritiek op het feit dat de minister de imams wil inburgeren. Ik vond dat net de beste uitspraak van het weekend, naast die van federaal minister De Gucht. Ik respecteer de verschillende religies, maar er zijn verschillende soorten islam. Het is mijn overtuiging dat we moeten streven naar een moderne islam. Met een fundamentalistische islam gaan we de verkeerde weg op en er zijn nogal wat imams die er orthodoxe, fundamentalistische ideeën op nahouden. Ik heb van de heer Verreycken begrepen dat we ons daar niets van moeten aantrekken, maar ik ben het daar niet mee eens. Ik steun dan ook de uitspraken van de minister van dit weekend.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit is de wekelijkse ondervraging door de Vlaams-Blokfractie en dat geeft me de gelegenheid een aantal dingen scherp te stellen en het onderscheid te maken tussen de mening van de meerderheid en die van het Vlaams Blok. Het is goed dat het debat wordt gevoerd, als dat maar op een faire en correcte manier gebeurt.

De eerste vraag ging over assimilatie en mijn streefdoel. Ik heb geen agenda die gericht is op assimilatie, maar wel op integratie en inburgering. Er zijn een aantal grondwaarden en -normen waaraan niet kan worden getornd. Ze zijn de sokkel van onze samenleving en gelden voor iedereen die hier verblijft, zowel autochtonen als allochtonen. Er is ten eerste de gelijkwaardigheid van alle wezens. Er is ten tweede de scheiding van religie en staat, waardoor in dit van oorsprong katholiek land ook andere geloofsovertuigingen mogelijk zijn. Ten derde is er de vrijheid van meningsuiting, waarbij iedereen zijn gedacht mag zeggen zonder die dwangmatig aan anderen op te leggen. Tot slot is er het principe van de rechtstaat.

Deze vier principes vormen de basis. Als mensen die kennen, accepteren en incarneren, dan wordt

het geloof een privé-zaak en vormt het ook geen bedreiging meer voor de ander omdat de basis door iedereen wordt gedeeld. Daarbuiten zijn natuurlijk ook nog andere uitingen van de eigen culturele identiteit mogelijk. Ik streef naar integratie en inburgering en niet naar assimilatie. Wat is trouwens een goede Vlaming? Wat is de norm? Dat is een discussie zonder einde.

Dan ga ik nu dieper in op uw concrete vragen. Er is de integratiesector waaronder drie instellingen ressorteren: het Vlaams Minderhedencentrum, de integratiecentra en de integratiediensten. Ze zijn de partner van de Vlaamse overheid bij de uitvoering van het inburgeringsbeleid. Ze ontplooiën hun werking gericht op de realisatie van de doelstellingen van dit beleid en krijgen subsidies op basis van overeenkomsten waarin concrete te bereiken resultaten worden bepaald. Deze resultaatsverbintenis is nauwelijks aanwezig in de welzijnssector en is met andere woorden uniek. Ik geef eerst een stand van zaken en zal daarna uitleggen waarnaar ik streef.

De huidige overeenkomsten met de integratiediensten lopen van 2003 tot 2005 en met de integratiecentra en het Vlaams Minderhedencentrum van 2003 tot 2008. We zullen over deze overeenkomsten zo snel mogelijk opnieuw onderhandelen zodat ze in overeenstemming zijn met het vooropgestelde beleid. In 2005 zullen nieuwe overeenkomsten met de integratiediensten worden afgesloten. Eind 2005 komt er een aanpassing van de overeenkomsten met de integratiecentra en eind 2004 met die van het Vlaams Minderhedencentrum.

Ik geef een overzicht van de jaarlijkse evaluatie door de administratie. Het Vlaams Minderhedencentrum, de integratiecentra en -diensten dienen elk jaar een dossier in bij de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn. Dit dossier omvat onder meer een jaarverslag met een evaluatie van de werking van het voorbije jaar met opgave van de behaalde resultaten én een jaarplan voor het volgende jaar. De administratie onderzoekt jaarlijks of de resultaten die zijn bepaald in de overeenkomst, al dan niet werden gerealiseerd. Zo wordt na evaluatie gemeld in welke mate het vooropgestelde resultaat werd behaald: volledig, gedeeltelijk of niet. Dit is echter slechts een tussentijdse evaluatie, aangezien de overeenkomsten zijn afgesloten voor 3 of 6 jaar. Dat betekent dat we pas in 2005 voor de integratiediensten en pas in 2008 voor de

Keulen

integratiecentra en het Vlaams Minderhedencentrum kunnen beoordelen of de vooropgestelde doelstellingen zijn gerealiseerd. We willen inbreken in de akkoorden en nieuwe afspraken maken met de sector, maar ik kom daar straks op terug.

Het Forum van Etnisch-Culturele Minderheden dient elk jaar voor 31 december bij de administratie een dossier in. Dat is een jaarverslag over de werking van het afgelopen jaar en een jaarplan voor het komende jaar. Op basis van een evaluatie van dit dossier wordt jaarlijks een nieuw subsidiebesluit opgemaakt. In tegenstelling tot de integratiesector is het forum niet verbonden aan een resultaatsverplichting. Het is immers een gesprekspartner en geen uitvoerende instantie.

Dan is er nog het rapport van de Interdepartementale Commissie Etnisch-Culturele Minderheden, kortweg ICEM. Elk jaar geeft de ICEM een jaarrapport uit over het Vlaamse minderhedenbeleid waarin verslag wordt uitgebracht over de maatregelen die de sectoren hebben genomen in uitvoering van het strategisch plan en het etnisch-culturele minderheden decreet. Dit rapport kan door iedereen worden geraadpleegd op de website van de Vlaamse Gemeenschap en bevat tevens een hoofdstuk over de integratiesector. Het laatste rapport, dat terugblijkt op 2002-2003, werd recent ook aan de leden van deze commissie overgemaakt.

U vroeg of ik het gepast vind dat onderdelen van deze bureaucratie via bijdragen in kranten kritiek leveren op de standpunten van verkozen politici met betrekking tot de vreemdelingenproblematiek. Ik ga even dieper in op het statuut van de instellingen. De integratiesector is de partner van de Vlaamse overheid bij de uitvoering van het etnisch-culturele minderhedenbeleid. Dat wil zeggen dat de integratiesector gesubsidieerd wordt om het uitgestippelde beleid te ondersteunen en uit te voeren, en niet om het beleid in de media in vraag te stellen. Uiteraard kan de sector deelnemen aan het publieke debat ter ondersteuning van het Vlaamse beleid. Na de bekendmaking van de beleidsnota in het Vlaams Parlement zal de integratiesector zijn werking afstemmen op de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen van het inburgeringsbeleid. Ik merk op dat verschillende instanties VZW's zijn en dus niet behoren tot de uitvoerende macht en daardoor ook onafhankelijk zijn in hun werking.

Ze zijn echter wel gebonden aan de overeenkomsten die ze hebben afgesloten met de Vlaamse overheid.

Het Forum voor Etnisch-Culturele Minderheden is de officiële gesprekspartner van de Vlaamse overheid inzake alle aangelegenheden die de etnisch-culturele minderheden aanbelangen. Dat wil zeggen dat het Minderhedenforum gesubsidieerd wordt om visies of standpunten te ontwikkelen met betrekking tot alle aangelegenheden over de etnisch-culturele minderheden. Deze visies en standpunten zijn in eerste instantie bestemd voor de Vlaamse overheid. Ik zou dan ook betreuren dat onze gesprekspartner visies in de media zou vertolken, zonder dit vooraf meegedeeld te hebben aan de Vlaamse overheid. Ik vind het nogal jammer als er via kranten wordt gecommuniceerd. Het lijkt me beter om eerst met elkaar in overleg te treden.

U vroeg naar concrete resultaatsverplichtingen. Bij de ministeriële besluiten die de toekenning van de experimentele projectsubsidies regelen, wordt telkens een bijlage gevoegd waarin de te behalen resultaten staan vermeld. De evaluatie gebeurt gedurende het project en kan verschillende vormen aannemen. Er zijn tussentijdse evaluatiegesprekken of evaluatiebezoeken, er is opvolging door een stuurgroep en er zijn studiedagen om de resultaten van het project voor te stellen. Na afloop van het project bezorgen de betrokken organisaties een jaarverslag aan de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn. Dit jaarverslag bevat de nodige bewijsstukken die de behaalde resultaten staven. Indien nodig vraagt de administratie bijkomende informatie op.

Omdat de meeste experimentele projecten van 2003 pas aflopen in september of oktober 2004, zal een definitieve evaluatie van deze projecten slechts later kunnen plaatsvinden. De experimentele projectsubsidies 2004 lopen in de meeste gevallen slechts af in de loop van 2005, waardoor de eindevaluatie pas in 2005 kan gebeuren.

U vroeg verder of de uitgaven in 2003 hebben geleid tot afdoende resultaten. In 2003 zijn de huidige overeenkomsten met het Vlaams Minderhedencentrum, de integratiecentra en -diensten afgesloten voor een periode van 3 of 6 jaar. Omdat 2003 het eerste werkjaar was, kunnen we ons enkel op tussentijdse resultaten baseren. Op basis daar-

Keulen

van ben ik de mening toegedaan dat de uitgaven in 2003 verantwoord waren en tot de vooropgestelde doelstellingen hebben geleid.

Ik geef enkele voorbeelden ter illustratie. In een overeenkomst met het integratiecentrum Pricma, of voluit Provinciaal Integratiecentrum Antwerpen, is een doelstelling opgenomen om in de provincie een aanbod NT2 voor anderstalige nieuwkomers te bereiken, de NT2-trajecten korter te maken en de NT2-trajecten af te stemmen op het doel van anderstalige nieuwkomers. Dit heeft ertoe geleid dat het integratiecentrum projectdrager is geworden voor het Huis van het Nederlands in samenwerkingsverband met NT2 en verschillende gemeentebesturen. Het integratiecentrum werd bovendien één van de partners in een samenwerkingsverband met het Huis van het Nederlands in een andere regio.

Ik geef nog een ander voorbeeld: er werd een brochure uitgegeven om het bestaande aanbod Nederlands in 2003 voor anderstaligen beter bekend te maken bij het doelpubliek.

Een derde voorbeeld dan: er is een concept van toeleiding van allochtone werkzoekenden naar werkinkels en werkwijzers uitgewerkt. Hierbij wordt gewerkt vanuit verschillende vindplaatsen, zoals scholen en VZW's. Een materialenkoffer, inclusief draaiboek, is ontwikkeld waarin de in de praktijk uitgewerkte methodiek wordt beschreven en waarmee scholen zelfstandig aan de slag kunnen.

Er is tot slot een project over ouderparticipatie uitgewerkt. Naar aanleiding van dit project werd een werkboek gepubliceerd en verspreid. Op basis van tussentijdse resultaten stel ik vast dat de vooropgestelde doelstellingen van de vorige regering worden gehaald. Zoals reeds aangehaald, zal er een afstemming plaatsvinden ter realisatie van nieuwe vooropgestelde doelstellingen inzake het inburgeringsbeleid.

Ik kom tot uw vijfde vraag. Ik zal hier heel duidelijk over zijn: een beleid moet sporen uitzetten, zowel federaal als regionaal, zeker in een zo gevoelige materie als het vreemdelingenbeleid met eraan gekoppeld het integratie- en inburgeringsbeleid, maar helaas ook het uitwijzingsbeleid. Ik kan mij geen asielbeleid inbeelden waar ook geen uitwij-

zingsluit in zit vervat. Het is eigen aan een asielbeleid dat je bepaalt dat sommige mensen aan de voorwaarden voldoen en anderen niet. Zo is er in Vlaanderen een zeer breed draagvlak om mensen te erkennen die worden vervolgd omwille van religieuze opvattingen of omwille van een politieke mening. Economische vluchtelingen erkennen is niet haalbaar. We moeten gaan naar andere wegen en ervoor zorgen dat de landen van oorsprong van deze mensen zich ook ontwikkelen. We moeten proberen daar acties te ondernemen in het kader van ontwikkelingssamenwerking. Er moeten duidelijke lijnen worden getrokken, want we kunnen geen gastland zijn voor de hele wereld.

Het noodzakelijke uitwijzingsbeleid moet in de praktijk worden gebracht. Het kan dus niet dat organisaties, die zijn ingeschreven in het beleid en door ons worden betoelaagd, in feite een beleid voeren om het uitwijzingsbeleid te vertragen of obstructie te plegen. Ik ben hier zeer expliciet: ik wijs dit ten zeerste af, en dit is niet voor herhaling vatbaar. Het is duidelijk dat in deze gevoelige materie, die heel veel mensen raakt, iedere persoon het moeilijk heeft met de problematiek. We leven met deze mensen mee. Aan de andere kant zijn er ook regels die we moeten toepassen en waar we niet vaag over mogen blijven. Door vaagheid creëren we dubbelzinnigheid en lokken we mensen die illusies najagen. De criteria zijn duidelijk afgelijnd: de groepen die asiel kunnen krijgen, zijn beperkt en voor de anderen moet het uitwijzingsbeleid zijn werk doen.

Op dat vlak ben ik een bondgenoot van federaal minister van Binnenlandse Zaken Dewael om de verschillende beleidsdomeinen te stroomlijnen zodat er geen obstructie optreedt en er geen breekpunten opduiken in het optreden waarbij de ene streng en de andere soepel zou zijn. Het is in het belang van de betrokkenen dat alles ondubbelzinnig is. Dit moet duidelijk zijn voor de organisaties die er een andere mening op na houden en door ons worden betoelaagd.

Wel bieden we dringende medische hulp aan mensen zonder papieren, wat ook in de beleidsnota staat. Dat strookt met een humanistische opvatting. Ook onderwijs voor kinderen die zich in zo'n geval bevinden, is geregeld.

Ik kom tot de zesde vraag. We zullen de projectbetoelaging inderdaad aanpassen. Naast de oplei-

Keulen

ding voor de imams is het een fundamentele zaak dat we de integratiesector willen omvormen tot een soort diversiteitssector. Momenteel zijn de integratiediensten en –centra er vooral op gericht om de mensen toe te leiden naar instanties die hen verder helpen, zoals OCMW's, gemeentehuizen en dergelijke. Ik wil evolueren naar een beleid dat gericht is op zelfredzaamheid. Het is evident dat we mensen die hier komen en niet weten hoe de samenleving hier in elkaar zit, in het begin de weg wijzen, maar op een zeker ogenblik moeten we mensen stimuleren tot zelfredzaamheid, hen in staat stellen hun eigen plan te trekken en ervoor te zorgen dat ze hun leven op eigen kracht vorm geven.

We moeten niet werken naar doelgroepen. De doelgroepen op zich zijn bovendien heel heteroog. De groep Marokkanen bijvoorbeeld bestaat uit tienduizenden mensen, met allemaal hun eigen verzuchtingen en verwachtingen. Ondertussen zijn er ook zoveel groepen gekomen dat een en ander op deze basis materieel niet meer te organiseren valt. In Mechelen bijvoorbeeld zijn er meer dan honderd nationaliteiten actief: begin maar eens voor ieder van die nationaliteiten een eigen minderhedenbeleid te ontwikkelen en ieder vanuit zijn eigen leefwereld te benaderen, dat is onmogelijk. We moeten dus werken met objectieve parameters, zoals bijvoorbeeld talenkennis, en op die basis proberen de mensen te helpen om te komen tot de finaliteit zelfredzaamheid, namelijk mensen in staat stellen hun eigen leven te organiseren. Op die manier dragen we bij tot de ontplooiing van de hele samenleving.

De integratiesector moet mijns inziens ook een aanspreekpunt worden voor alle samenlevingsproblemen die samenhangen met diversiteit. Het mag niet alleen een aanspreekpunt zijn voor de mensen van allochtone herkomst die hier verblijven, maar ook voor de autochtonen. Als die worden geconfronteerd met problemen die eigen zijn aan de samenleving met diversiteit, moeten zij hier terecht kunnen met hun vragen, hun verzuchtingen en hun verzoek om hulp of doorverwijzing. De integratiesector mag zich dus niet richten op één gemeenschap in de samenleving.

De sector moet voorts meer resultaatgericht zijn. Ook de allochtone gemeenschappen komen me dat zelf vragen. De voorzitter van de Federatie van

Marokkaanse verenigingen, de heer Chakkar, zegt me bijvoorbeeld zelf dat de parameters die nu zijn vooropgesteld, strakker moeten worden.

Er is ook uitgeweid over de opleiding van de imams. Ik vind dit uitermate belangrijk. Een en ander geldt niet alleen voor de imams, maar voor alle mogelijke bedienaars van een eredienst van vreemde herkomst. Deze mensen zijn vaak in hun gemeenschap een voorbeeld en aanspreekpunt bij vragen of disputen en worden vaak gevraagd om die te beslechten. Uitspraken van een imam worden vaak als een leidraad beschouwd door de gemeenschap. Ik vind het dus uitermate belangrijk dat deze mensen weten hoe onze samenleving in elkaar zit en ze onze taal kennen, ook al zijn ze hier maar tijdelijk. Er is altijd gezegd dat het inburgeringsbeleid zich niet moet richten op mensen die hier tijdelijk verblijven, maar ik vind dat we hier een uitzondering op moeten maken voor de imams. Zij moeten vanuit hun functie de taal kennen en moeten weten hoe onze samenleving is georganiseerd.

De vier basisbeginselen, namelijk de gelijkwaardigheid van man en vrouw, de scheiding van kerk en staat, de vrijheid van meningsuiting en onze rechtsstaat, moeten ze niet alleen kennen en accepteren, maar ook incarneren. Ik geef een klassiek voorbeeld. Als er in een familie een dispuut zou bestaan over het al dan niet volgen van hoger onderwijs door de dochter, moet de imam zeggen dat opleiding zo cruciaal is voor het verdere succes bij het vormgeven van het leven dat iedereen, mannen en vrouwen, dus ook meisjes en jonge vrouwen, op dat vlak maximale kansen moeten krijgen. Als we deze mensen in dit patroon kunnen inbrengen, helpen we de samenleving een heel eind vooruit.

Er komt nog een denkspoor bij, dat vandaag nog werd geopperd in de pers door de heren Sannen en Cavdarli van de sp.a. Zij vroegen zich af of we niet kunnen komen tot een permanente opleiding voor imams op het niveau van hoger onderwijs. Ik ben het hier volmondig mee eens en ga zelfs nog een stap verder. Genoemde heren herhalen wat in het regeerakkoord als ambitie is opgenomen, maar in afwachting van de permanente opleiding, kunnen we echter al met de inburgering beginnen. Uiteindelijk zouden de opleidingen kunnen uitmonden in een westerse variant van de islam. Ik vind dit een belangrijk streefdoel, namelijk een islam die is ingebakken in onze westerse leefgewoonten. Dit

Keulen

kan misverstanden en vooroordelen uit de weg ruimen en de samenleving ten goede komen. We zouden kunnen komen tot een samenleving waarin iedereen vanuit eenzelfde perspectief en eenzelfde fundamentele invalshoek het leven aanvat en probeert zijn eigen leven vorm te geven.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, ik zou mijn repliek willen structureren in twee delen: het zeer interessante debat over de grote lijnen van het vreemdelingenprobleem en de specifieke vragen en antwoorden.

Het eerste deel van het debat ging over de grote lijnen. Er is terecht aangegeven dat er drie verschillende visies zijn. Er is een visie van diversiteit en doelgroepenbeleid. Dat is het verleden, het beleid dat gedurende jaren is gevoerd door voormalig minister Vogels en dat is mislukt, zowel op Vlaams niveau als op Antwerps niveau. Dat beleid zegt dat er een aantal minderheden of doelgroepen bestaan die ten eeuwigden dage hun eigen identiteit, een soort subnationaliteit, moeten behouden. De tweede visie is die van de inburgering, waarbij we als basissokkel een minimumaantal dingen duidelijk moeten maken aan vreemdelingen, die dat moeten aanvaarden. Het is opvallend dat voor u vooral de liberale grondrechten belangrijk zijn. De derde visie is de onze, namelijk de assimilatievisie. Dit zijn drie tegengestelde visies op het omgaan met de vreemdelingenproblematiek.

Het stoort me hierbij altijd dat andere landen in staat zijn die discussie over welke visie de beste is, op een moreel neutrale manier te voeren, terwijl men dit debat in Vlaanderen steeds probeert te vergiftigen met ethisch-morele veroordelingen. Ik hoor mevrouw Vogels al onmiddellijk afkomen met een berg van een cliché, namelijk dat als je niet voor de diversiteit bent, je onmiddellijk terecht komt bij het klonen van mensen die allemaal blond haar hebben en blauwe ogen, een verwijzing dus naar de nazi-periode. Dit zijn clichés die een echt debat vergiftigen en onmogelijk maken, want je maakt een bepaalde invalshoek, namelijk de assimilatie, verdacht, terwijl bijvoorbeeld in de Verenigde Staten van Amerika, de assimilatie gedurende honderden jaren het leidmotief is geweest

dat heeft geleid tot de Verenigde Staten zoals we ze nu kennen. Daar is dus helemaal niets verdachts of pseudo-nazistisch aan.

Mijnheer de minister, u en een aantal van uw liberale collega's, doen het iets subtieler. U zegt dat uw visie humanistisch is, terwijl de assimilatievisie dat niet zou zijn. Ook daar zie ik geen enkele reden om dat te beweren. Ik zie geen enkel bewijs dat de inburgeringvisie ethisch of moreel hoogstaander zou zijn dan een assimilatievisie. Het is gewoon een verschil in mening over hoe we de problemen het best kunnen aanpakken.

Mijnheer de minister, ik vrees dat uw inburgeringvisie van bij de aanvang weinig kans van slagen heeft omdat u in het regeerakkoord met een tegenstelling zit. U schrijft terecht dat inburgering belangrijk is, maar de sp'a maakt ook deel uit van uw regering. In het regeerakkoord lees ik ook dat alles moet passen in de diversiteit. In uw regeerakkoord zitten de twee visies verweven: enerzijds de inburgering, anderzijds de diversiteit. Ik vrees dat die twee niet te combineren zijn: het is het ene of het andere. Ofwel zegt u aan de mensen: koppel u los van uw cultuur en uw gemeenschap en word een individu dat zich tracht aan te passen aan onze maatschappij, ofwel ziet u mensen als ten eeuwigden dage voorbeschikt om verbonden te blijven met hun origine. Het gaat dan bijvoorbeeld over de Kosovaarse Roma.

U verwijst naar honderden nationaliteiten. Ik zie niet in hoe u met die twee zaken, die allebei in uw regeerakkoord staan, een eenvormig beleid kunt voeren. Dit is mijn grote bedenking bij uw antwoord. Ik ben zeer benieuwd naar de tekst van uw beleidsnota, en hoeveel erin zal staan over inburgering en hoeveel over diversiteit. De twee zijn niet verenigbaar.

Ik heb enkele bedenkingen bij uw antwoorden op mijn vragen. De minister zegt dat hij zal inbreken in de lopende overeenkomsten met het veld. Ik ben benieuwd. Ik zal dat met belangstelling volgen. De minister staat immers tegenover een sector met heel lange tenen. Ik ben benieuwd hoe ver hij zal kunnen springen.

Ik heb hem ook horen zeggen dat het geven van subsidies aan de vereniging Kerkwerk Multicultureel Samenleven niet voor herhaling vatbaar is. Die subsidies worden blijkbaar geschrapt. Ik kan dat

Verreycken

alleen maar toejuichen, en ben benieuwd naar de reacties van wie lange tenen heeft.

Ten slotte wil ik, mede ter attentie van de heer Denys, nog iets zeggen over de imams. Ik heb helemaal niet gezegd dat het een slecht idee is om ze in te burgeren. Ik heb evenmin gezegd dat ik dat sta toe te juichen. Het valt me op dat de VLD elke drie dagen een nieuw ballonnetje oplaait. Ik zou daarom wel eens willen weten wat dat allemaal in de praktijk betekent. Imams moeten zich inburgeren. Ik lees echter dat die opleiding ten vroegste in 2005 kan starten, en dus ten vroegste in 2010 resultaten kan opleveren. Wat doen we ondertussen? Is de minister bereid om aan die vaststelling bepaalde gevolgen te verbinden? Is de minister bereid om een moskee van een imam zonder inburgeringsattest niet te subsidiëren? Ik wacht in dat verband op de voorstellen van decreet en de voorstellen om het moskeedecreet te wijzigen.

De heer Denys zal het me niet kwalijk nemen dat ik hier namens mijn fractie mijn scepsis uitdruk. Minister Dewael stelt voor om de hoofddoek te verbieden, maar ik wacht nog altijd op het concrete wetsvoorstel om dat te doen. Zolang er geen decreet is waarin de inburgering van imams wordt opgelegd, vrees ik dat het de zoveelste losse flodder is. We zijn dat een beetje beu.

De voorzitter: De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys: Mijnheer de voorzitter, het debat is interessant. We moeten echter een keuze maken. Ofwel voeren we die essentiële discussie vandaag, ofwel houden we ons aan de discussie over de concrete vraag. Ik popel om hier het woord te nemen. Dat mag echter niet. Daarom wil ik weten wanneer we de essentiële discussie zullen voeren. Laten we die discussie niet uithollen door hier in de commissie daarover elke week een vraag te stellen. Wanneer zullen we een grondige bespreking wijden aan de beleidsbrief? En kunnen we afspreken om het debat hier niet week na week uit te hollen?

De voorzitter: Het Bureau stelt voor dat we onze besprekingen aanvatten op 22 november. Het parlement beschikt nog niet over de teksten van de beleidsnota's. Hopelijk krijgen we ze in de loop van de week. Op 22 november wordt het debat ten

gronde gevoerd. U kunt de oppositie echter niet verwijten dat ze hier vragen stelt zolang de beleidsbrief er niet is. U kunt niet verlangen dat ze hier weerloos en stil blijft zitten.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys: Ik verwijt hier niemand iets. Kunnen we toch afspreken om in afwachting van het debat op 22 november niet elke week over deze kwestie vragen te stellen? Ik wil een globaal debat over deze problematiek voeren, en het zou niet goed zijn om dat debat te versnipperen.

De voorzitter: Als commissievoorzitter kan ik niet beletten dat initiatieven van parlementsleden worden gehonoreerd. De minister gaat het debat niet uit de weg, en zorgt telkens opnieuw voor degelijke antwoorden. Het kan overigens geen kwaad dat men over alle elementen beschikt op het ogenblik dat het fundamenteel debat wordt gevoerd. Vragen zoals deze staan een groter, diepgaander debat omstreeks 22 november niet in de weg.

Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik ben altijd bereid om het debat te voeren. Toch vraag ik aandacht voor wat de heer Denys zegt. We moeten vermijden dat we uiteindelijk opgewarmde kost zullen opdienen. Het zou vervelend zijn te moeten horen dat ik herhaal wat ik hier al enkele weken eerder ook al had gezegd. Dat effect krijgen we als aspecten van het fundamentele debat al op voorhand worden uitgespit. Dan wordt het uiterst moeilijk om het debat nog met dezelfde intensiteit, geladenheid en ook hetzelfde belang te voeren. De taart is dan al verorberd nog voor het feest begint. Uiteindelijk is dit toch een feest van de democratie.

Ik ga nog even in op wat de heer Verreycken zei. Hij had het over de basiswaarden of de sokkel. Hij doet daar nogal minimalistisch over. Die basiswaarden zijn essentieel. Ze zijn de betonnen fundering waarop de hele samenleving rust. Als iedereen die vier principes deelt, kan men alles aan en hoeven we niet bang te zijn. Ik ben het ermee eens dat we het debat moeten voeren zonder clichés en taboes, maar daar hoort ook altijd respect bij voor de mensen waarover we spreken. Hij had het ook over de VS. Mag ik erop wijzen dat daar geen sprake is van assimilatie? Ook daar vertrekt men van de vier basiswaarden: de gelijkheid van alle men-

Keulen

sen, de vrijheid van meningsuiting, de scheiding van kerk en staat en de rechtsstaat. Pas als men die aanvaardt, kan men er functioneren.

Inburgering en diversiteit gaan samen. Als men die vier basiswaarden incarneert, is er altijd ruimte voor verschillende culturele identiteiten. Dat wordt dan zelfs boeiend, want dan is angst voor het onbekende overbodig, want men mag er dan van uitgaan dat er over de kern van de zaak overeenstemming is. Dat is belangrijk.

De opleiding van de imams zal vijf jaar duren. Ondertussen is de inburgering belangrijk, want zo maken we die mensen wegwijs in de structuur van onze samenleving en in wat wij heel of juist minder belangrijk vinden. Ik onderzoek nog hoe het moet met de erkenning van moskeeën waar een imam actief is die niet is ingeburgerd. Mijn kabinet werkt daaraan. Dat geldt overigens niet alleen voor een moskee, maar voor alle bedienaars van erediensten die uit den vreemde komen: ook voor een Congolese katholieke priester die hier parochiepastoor wordt, voor een Anglicaanse priester die een parochie wil bedienen of voor een evangelische christen die hier een gemeenschap van Mormonen wil leiden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Else De Wachter treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het aandeel van allochtonen in de stedelijke sociale huisvesting, de beschikbaarheid van desbetreffende cijfergegevens en het uitblijven van maatregelen terzake

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Penris tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het aandeel van allochtonen in de stedelijke sociale huisvesting, de beschikbaarheid van desbetreffende cijfergegevens en het uitblijven van maatregelen terzake.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, vorige week heeft het eminente lid van de CD&V-fractie, mevrouw Heeren, al in zeer voorzichtige termen gesteld dat ten gevolge van de te grote instroom van vreemdelingen in het algemeen en van asielzoekers in het bijzonder de leefbaarheid in de sociale huisvesting in steden en grootsteden sterk zou kunnen zijn aangetast. Ook wij verdedigen dat standpunt. De sector zelf heeft zich ook al in die zin uitgedrukt. Dat bleek op de hoorzitting over de sociale mix die hier op 16 december 2002 is georganiseerd. De voorzitters van huisvestingsmaatschappijen wezen er toen op dat de leefbaarheid en de sociale mix onvermijdelijk samenhangen met het probleem van gettovorming. Een voorzitter van een socialehuisvestingsmaatschappij noemde de verplichte huisvesting van asielzoekers zelfs 'een tijdbom onder ons maatschappelijk systeem'.

Ook de prominente sp.a-politicus Bob Cools, niet langer voorzitter van de Antwerpse huisvestingsmaatschappij Onze Woning, slaakt geregeld noodkreten in de media omtrent het te grote aandeel van allochtonen in de sociale huisvesting. Misschien heeft het feit dat hij niet langer voorzitter van die maatschappij is wel te maken met zijn noodkreten? Hij zei onder meer dat Onze Woning tijdens de eerste helft van 2004 maar liefst 83 percent van de sociale woningen moest toewijzen aan allochtonen. De heer Cools is overigens gepromoveerd op een bijzonder interessante doctoraalscriptie over dit onderwerp. Ik zou willen voorstellen om de heer Cools eens uit te nodigen om hierover in de commissie met ons van gedachten te komen wisselen. Over dat onderwerp heeft hij ongetwijfeld interessante en zinnige zaken te vertellen.

Uit zijn antwoorden op enkele recente schriftelijke vragen blijkt dat de minister zijn hoofd in het zand steekt. Ondanks de noodkreten vanuit de stedelijke socialehuisvestingsmaatschappijen zelf geeft de minister toe dat er geen cijfers worden bijgehouden over het aandeel van vreemdelingen, asielzoekers en politieke vluchtelingen in de sociale huisvesting. Hoewel een van de oorzaken van de gettovorming de verplichte huisvesting van asielzoekers is, zoals die wordt opgelegd in een omzendbrief van gewezen minister van Huisvesting Gabriëls, nam de minister nog geen enkel initiatief om die omzendbrief te herroepen, noch om andere maatregelen

Penris

terzake te nemen. Die verplichte huisvesting van asielzoekers geldt zelfs voor asielzoekers die zijn toegewezen aan OCMW's van andere gemeenten. Sommigen herinneren zich misschien nog de noodkreet die een andere sp'a'er, de heer Voorhamme, daarover tijdens de vorige zittingsperiode heeft geslaakt.

Is de minister van oordeel dat de noodkreten van verantwoordelijken van tal van socialehuisvestingsmaatschappijen aandacht verdienen? Ik neem aan dat hij hierop bevestigend zal antwoorden. Vindt de minister dan niet dat hij, door zijn inactiviteit en zijn klaarblijkelijke weigering maatregelen te nemen om het aantal vreemdelingen in de sociale huisvesting in kaart te brengen en de instroom aan vreemdelingen en asielzoekers te beperken, de leefbaarheidsproblemen mee in de hand werkt? Overweegt de minister alsnog maatregelen te nemen teneinde het aandeel van vreemdelingen in de sociale huisvesting te beperken, de leefbaarheid in de stedelijke huisvestingsmaatschappijen opnieuw te garanderen en aldus tegemoet te komen aan de terechte verzuchtingen van de huisvestingsmaatschappijen zelf?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: De vraag van de heer Penris is terecht. Hij sluit daarmee aan bij de vraag die hier vorige week is gesteld over het socialehuurbesluit. Dat toont nogmaals aan hoe belangrijk het is om dit debat eens grondig en tot het einde te voeren, mijnheer de minister. We werken daar al vele jaren aan. Het huidige socialehuurbesluit gaat uit van een chronologisch opgestelde inschrijvingslijst. De wet schrijft dat voor. Er zijn personen die voorrang hebben, maar allochtonen behoren niet tot de bevoorrechte categorie. Ze kunnen zich inschrijven en hebben evenveel rechten als Belgen: niet meer, niet minder. In mijn regio leven veel mensen van vreemde afkomst, maar ze hebben wel de Belgische nationaliteit. Op basis van een nationaliteitsbenadering lossen we dat probleem niet op.

De heer Penris heeft wel gelijk als hij het probleem van de asielzoekers aankaart. Grootsteden hebben een grotere aantrekkingskracht voor asielzoekers dan kleinere steden of plattelandsgemeenten. Ik zou zelfs durven zeggen dat heel wat OCMW's een politiek voeren om die asielzoekers naar de groot-

stad te leiden en niet op te vangen in de eigen gemeente. Dat leidt wel tot problemen. U weet dat de heer Voorhamme dit probleem op het einde van de vorige zittingsperiode heeft aangekaart. Hiermee wil ik niet zeggen dat niet iedereen die in dit land verblijft, recht heeft op een dak boven het hoofd, maar als we al die mensen toegang verlenen tot de sociale huisvesting, dan worden andere mensen verdrongen, of het nu allochtonen zijn of Belgen. Dat creëert zeker samenlevingsproblemen. Die doelgroep bestaat immers uit heel veel culturen. De vraag is hoe we dat oplossen. Ik weet dat het niet zo evident is, maar ik ben er ook van overtuigd dat we dit niet alleen moeten oplossen via de sociale huisvesting. In die zin wil ik de heer Penris wel bijtreden.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer Penris, een aantal zaken moeten in een juiste context worden geplaatst. Mijn medewerkers zijn op zoek gegaan naar wat er over dit onderwerp is gezegd in deze commissie op 16 december 2002, dus voor mijn tijd. Zo was er het betoog van mevrouw Winters van het HIVA over de sociale mix en samenhang en de aan- of afwezigheid ervan, die een basiswaarde bevat die we niet uit het oog mogen verliezen. Ik citeer haar: 'De oorzaak van een neerwaartse spiraal in een wijk is het resultaat van een zeer complex geheel van sociaal-economische en etnisch-culturele factoren. Ze wordt soms versterkt door een gebrek aan sociale voorzieningen of door een slechte ruimtelijke ordening. Problemen kunnen worden opgelost door middelen ter beschikking te stellen voor investeringen in infrastructuur, woonomgeving, renovatie, vermenging van functies, betere omsluiting, goede communicatie met de bewoners en het aanbieden van zorg- en welzijnsvoorzieningen'. Wanneer u verder het stuk over deze hoorzitting goed naleest, zult u vaststellen dat de doorsnee sociale huurder eigenlijk zeer tevreden is over zijn situatie, wanneer het gaat over de betaalbaarheid, de kwaliteit en de leefbaarheid. Ik denk dus niet dat er sprake is van een algemene malaise, waarmee ik niet wil zeggen dat er geen problemen op specifieke plaatsen kunnen zijn. We mogen dat evenwel niet veralgemenen tot heel Vlaanderen, van Voeren tot Blankenberge.

Wat zijn nu de maatregelen die volgens mij de leefbaarheid gevoelig kunnen verbeteren? Ik ben daar

Keulen

vorige week al op ingegaan in mijn antwoord op de vraag van mevrouw Heeren. Op de eerste plaats is er dat nieuwe uniforme socialehuurbesluit. Ik heb toen al gezegd dat die reglementering onze grootste prioriteit moet zijn. Op die manier kan men een aantal problemen die u aankaart, oplossen. Vandaag is er sprake van een generieke bepaling die geldt voor heel Vlaanderen, met als belangrijkste krachtlijn dat wie eerst komt, eerst maalt. Dat is een heel eerlijk principe, dat echter lokaal maatwerk niet toelaat, hoewel Vlaanderen, al is het niet groot, toch divers kan zijn. Er is een verschil tussen de problematiek in de grootsteden en die in landelijk Vlaanderen.

Dan zijn er nog de oude industriële centra, zoals Mechelen en Vilvoorde, waar de gevoeligheden dan weer helemaal anders liggen. Naast de generieke regeling voor heel Vlaanderen, moet er lokaal ruimte zijn voor het leggen van eigen accenten, bijvoorbeeld ten opzichte van doelgroepen, om te trachten de leefbaarheid te bewaken. Dan heb ik het niet alleen over het samenleven van diverse mensen, maar ook over de financiële leefbaarheid. Zo moet tegelijk het maatschappelijk draagvlak voor de sector behouden blijven, ook in die gemeenten waar die sociale woningen en appartementen staan. Door het toelaten van die lokale verankering, door dat maatwerk, moet het lokale draagvlak voor de socialehuisvestingssector behouden blijven en zelfs worden versterkt.

Verder denk ik ook aan het afsluiten van beheersovereenkomsten met de sector zelf. Er zou daarbij sprake zijn van een enveloppefinanciering, waarbij een budget ter beschikking wordt gesteld en in overleg met de sector wordt opgelegd hoeveel woningen daarmee moeten worden gebouwd en in welk aanbod moet worden voorzien. Deze beheersovereenkomsten moeten worden afgesloten in overleg tussen Vlaamse Gewest, huisvestingsmaatschappijen en bewonersgroeperingen, zodat ook daar een draagvlak ontstaat. Mijnheer Penris, een aantal problemen die u aankaart, bestaan, en zeker in de grootstedelijke context. Het toelaten van dat lokale maatwerk kan die problemen voor een groot deel oplossen.

Wat de aanwezigheid van asielzoekers betreft, volgens de huidige reglementering kan elke aanvrager die zich legaal in België bevindt, kandidaat zijn

voor een sociale woning of een sociaal appartement. Ook een asielzoeker wiens aanvraag ontvankelijk is verklaard, komt in aanmerking. Hij is weliswaar slechts tijdelijk legaal: pas op het einde van de procedure zal blijken of hij al dan niet wordt erkend als vluchteling. Zolang die procedure loopt, is hij tijdelijk legaal aanwezig en kan hij zich kandidaat stellen.

Bijhouden hoe de toewijzingen gebeuren, lijkt me mogelijk voor wat nationaliteit en geboorteplaats betreft, hoewel men er steeds moet over waken de privacy- en de antidiscriminatiewetgeving te respecteren. Gegevens inzake toewijzingen bijhouden op basis van etnische afkomst – in mensentaal, op basis van ras – is uit den boze. Dat kan niet. U hebt zelf de grondwettelijke eed afgelegd. Een van de beginselen van onze Grondwet is net dat dit onderscheid niet kan worden gemaakt. Dit staat in artikel 11, en wordt bevestigd in artikel 2 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, net als in artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, artikel 2 van de antiracismewet en artikel 2 van de antidiscriminatiewet. Het is dus onmogelijk, zowel voor mij, als voor u, als voor eenieder, om precies die opdeling te maken, tenminste als u uw eigen grondwettelijke eed en alles waar dat voor staat, gestand wilt doen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, ik onthoud een aantal elementen, ook uit de andere reacties. Mevrouw Heeren, ik heb u namens uw fractie voor de eerste keer heel duidelijk horen verklaren dat u onze analyse inzake de oververtegenwoordiging van asielzoekers en de verdringing daardoor van die groep mensen waarvoor sociale huisvesting oorspronkelijk bedoeld was, bijtreedt.

Mevrouw Veerle Heeren: In grote steden.

De heer Jan Penris: Ja, in grote steden. Uw analyse is terecht. Ook wij maken die analyse. Voor dat soort mensen moeten andere oplossingen inzake huisvesting worden gezocht, in plaats van dat ze worden gedumpt in onze bestaande socialehuisvestingsstructuren.

Wat de tevredenheid over de betaalbaarheid, kwaliteit en leefbaarheid van de socialehuisvestingsmaatschappijen betreft, ik neem aan dat mensen die een sociale huurwoning betrekken in Roeselare

Penris

inderdaad minder problemen hebben dan die autochtonen die nu nog in de sociale huisvesting van de heer Bob Cools wonen. Dat heb ik ook zeer duidelijk gezegd. De problematiek rijst bijzonder pijnlijk, maar daarom niet uitsluitend, in de steden en de grootsteden, omdat daar precies een oververtegenwoordiging van asielzoekers, vreemdelingen en allochtonen is. U zegt dat u daarover geen statistieken zult bijhouden, omdat u anders uw grondwettelijke eed zou schenden. Ik stel vast dat de heer Cools terzake wel over statistieken beschikt. In het studiemateriaal dat hij kan voorleggen, haalt hij statistisch materiaal aan. Hij zegt heel duidelijk dat dit soort statistische informatie wel voorhanden is in Nederland, en terecht. We kunnen dit probleem alleen analyseren en aanpakken, met alle mogelijke statistisch materiaal dat daarop betrekking heeft. We mogen ons hoofd niet in het zand steken en ons verschuilen achter bepaalde grondwettelijke bepalingen om een sociologisch en demografisch probleem niet grondig te analyseren en er antwoorden voor aan te reiken.

U verwijst voor de zoveelste maal naar de nakende hervorming van het socialehuurbesluit, waardoor u eindelijk eens de zaken gaat aanpakken zoals ze moeten worden aangepakt en er een sociale mix mogelijk zal worden. U verwijst in dat verband naar lokaal maatwerk bij het toewijzingsbeleid van de diverse huisvestingsmaatschappijen. Mijnheer de minister, het is niet vijf voor twaalf, maar vijf na twaalf om dit probleem aan te pakken. Tijdens de vorige zittingsperiode hebt u deze vraag bijna elke maand voorgeschoteld gekregen. Deze zittingsperiode zult u die vraag blijven krijgen. Wanneer krijgen we nu eindelijk dat besluit? Zoals ik reeds zei tijdens het investituurdebat: wij hebben, wat dat betreft, een alternatief klaar.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Penris, u zegt dat er geen statistisch materiaal bestaat, maar 2 jaar geleden heb ik een parlementaire vraag gesteld over de aanwezigheid van allochtonen in de diverse bouwmaatschappijen. Ik heb daar wel cijfermateriaal over gekregen.

De heer Jan Penris: De cijfers die u hebt gekregen, betroffen de toewijzing aan Belgen, niet-Belgische Europeanen en niet-Europeanen.

Minister Marino Keulen: Het socialehuurbesluit is inderdaad prioritair. U moet me daar niet van overtuigen. Ik weet dat er problemen zijn in Antwerpen, ik ben daar niet blind voor. Als er iemand is die regelmatig aanwezig is op het terrein, ook in Antwerpen, ben ik het. Ik kom daar anderzijds ook mensen tegen die wel tevreden zijn. Ook daar zijn mensen bereid om de hand aan de ploeg te slaan. Dan denk ik aan de mensen van het Platform van Antwerpse Sociale Huurders, die door zich zelf te organiseren de leefbaarheid in de woonblokken proberen te verbeteren.

Inzake het bijhouden van gegevens herhaal ik nogmaals wat ik heb gezegd: voor nationaliteit en geboorteplaats kan dit worden onderzocht, maar we moeten er steeds over waken de privacywet en de antidiscriminatiewet niet te overtreden. Het bijhouden van toewijzingen op basis van etnische afkomst kan gewoon niet, op basis van de fundamentele wetgeving die ik heb aangehaald. (*Opmerkingen van de heer Rob Verreycken*)

Dat kan niet, gezien die fundamentele wetgeving.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Jan Penris treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over CO-preventie in socialewoningbouw

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over CO-preventie in socialewoningbouw.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, elke herfst en winter maakt koolstofmonoxide dodelijke slachtoffers. Het is een verraderlijk kleur- en reukloos gas dat vrijkomt bij een slechte verbranding van diverse brandstoffen, zoals gas, kolen, hout, stookolie en petroleum. Deze stoffen hebben veel zuur-

Decaluwe

stof nodig om te branden. Als er te weinig zuurstof in de kamer is, wordt er CO gevormd. Vooral in bad-, woon- en slaapkamers is er een verhoogd risico op CO. Jaarlijks vallen er een veertigtal doden in Vlaanderen door de sluipmoordenaar CO. Daarom is preventie noodzakelijk, net als ventilatie en het bijzonder goed onderhouden van de toestellen.

Vroegere cijfers, ook als antwoord op parlementaire vragen in de voorbije zittingsperiode, geven aan dat een bepaald percentage van sociale woningen moeilijk kan voldoen aan de elementaire normen van hedendaags woonkwaliteit. Bij een kleine 5.000 van die socialehuurwoningen rijzen vragen over die normen. Gelukkig heeft de Vlaamse overheid de CO-premies uitgewerkt voor schouwen en het plaatsen van CO-veilige toestellen. Dit is een zeer goede maatregel, en ik heb de indruk dat die vruchten begint af te werpen. Huurders kunnen die premie in principe ook aanvragen, maar er is ook de problematiek van het onderhoud. Het is niet omdat er bepaalde toestellen aanwezig zijn, dat ze daadwerkelijk en op regelmatige basis worden onderhouden. Een beperkte telefonische bevraging leert me dat dit nogal verschilt van bouwmaatschappij tot bouwmaatschappij.

Dit is een onderwerp van algemeen belang. We kunnen niet toelaten dat elke bouwmaatschappij terzake haar zin doet. Er is sturing nodig vanwege de overheid. Mijnheer de minister, in welke mate bestaat er een specifiek preventieprogramma tegen CO in de sector van de socialewoningbouw? Hebt u er een idee van welk aandeel van het patrimonium risicovol is? Op welke manier kunnen bouwmaatschappijen aangemoedigd worden om de sociale huurders op een accurate manier voor te lichten? Bepaalde bouwmaatschappijen wijden daar wel artikels aan in hun tijdschriften, maar dat is onvoldoende. Als er problemen zijn, wat is de verantwoordelijkheid van de huurders versus eigenaar?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Decaluwe kaart terecht een probleem aan dat hier in het verleden al meermaals ter sprake is gekomen. Ik heb in 2003 uw voorganger, de heer Gabriels, daarover onderzocht.

Ik wil nog enkele cijfers in herinnering brengen omdat ze tot de verbeelding spreken. Er vallen per jaar 40 tot 50 doden als gevolg van CO-vergiftiging. Er worden daarnaast ongeveer 1.700 mensen per jaar opgenomen in het ziekenhuis met een begin van intoxicatie. Die hebben dan het geluk dat de hulpdiensten er op tijd waren, want ik mag er niet aan denken dat die mensen allemaal gestorven zouden zijn. Ik erger me eraan dat er tegenwoordig nogal gewoontjes wordt gedaan over CO-vergiftiging. Kranten berichten er slechts in kleine artikels over, tenzij het over een hele familie gaat. Elke CO-dode is er nochtans een die vermeden had moeten worden.

De heer Decaluwe vraagt naar specifieke maatregelen binnen de socialewoningbouw. Ik zie het ruimer. Uit de publicatie 'Vijf jaar Vlaamse Wooncode, het woonbeleid nog niet op kruissnelheid' wordt onder meer het segment van de huurmarkt in beeld gebracht. Uit een analyse blijkt dat 35 percent van de huurwoningen in Vlaanderen een gevaar op CO-vergiftiging kent. In Vlaanderen zijn ongeveer 259.000 woningen in minder goede of slechte staat. 35 percent daarvan bedraagt dus 85.000 huurwoningen waar er gevaar is voor CO-vergiftiging. Als er gemiddeld twee mensen per woning zijn, dan gaat het jaarlijks om 170.000 mensen die gevaar lopen op CO-intoxicatie.

Er zijn heel wat goedbedoelde preventiecampagnes met foldertjes in het postkantoor. Er moeten echter goede maatregelen zijn en die ontbreken nog steeds. Mijnheer de minister, tijdens de verkiezingsperiode heeft sp-a-Spirit campagne gevoerd voor een veel grotere controle van de huurmarkt. We hebben daarbij de vergelijking gemaakt met wagens die als ze 4 jaar oud zijn jaarlijks naar de keuring moeten. We zitten maar een deeltje van ons leven in een auto, maar verblijven veel meer in een woning. Ik pleit dan ook voor heel regelmatige controles van de huurwoningen op basis van een aantal parameters. Een van de parameters kan de verbrandingsinstallatie zijn. Door die controle kan CO-intoxicatie worden vermeden. Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Decaluwe, maar ik trek het open en wil uw maatregelen in het algemeen kennen voor wat betreft CO-preventie. Ik had ook graag uw mening gehoord over het idee om regelmatige controles uit te voeren op huurwoningen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Roegiers, ik ben de bedenker van de CO-premie. Dat is een van de eerste dingen die ik heb gedaan toen ik tijdens de vorige regeerperiode minister werd. Net als u stel ik vast dat er jaarlijks meer dan veertig mensen sterven aan CO-vergiftiging. Dat past in het beeld van de negentiende eeuw, maar niet in dat van de eenentwintigste eeuw en zeker niet in een maatschappij waar we doorgaans goede woningen hebben. Er voldoen inderdaad nog steeds een aantal woningen niet aan de normen, maar u moet dat zien op een totaalpatrimonium van 1,5 miljoen eenheden. We zijn koplopers in de wereld, niet alleen op het vlak van eigendom, maar ook op het vlak van beschikbaarheid in verhouding met het aandeel van de bevolking. Ik heb de CO-premie in het leven geroepen omdat de overheid er alles aan moet doen om dergelijke ongevallen te vermijden. De premie is ondergebracht onder de VAP, wat staat voor Verbeterings- en Aanpassingspremies, waarbij het gaat om 8,5 miljoen euro.

Mijnheer Roegiers, ik ben voorstander van een strengere wooninspectie en ik heb daar inspanningen voor geleverd. Huisjesmelkers moeten mijns inziens genadeloos worden aangepakt. Dat is een vorm van uitbuiting op de kap van de zwakken in onze samenleving. Dat is echter niet alleen mijn verantwoordelijkheid, maar wel die van alle parlementsleden die mee het beleid voeren.

Mensen herhuisvesten is vaak een probleem. Voor mensen die niet zo goed zijn gehuisvest, beschikken we niet altijd over het patrimonium om ze meteen te herhuisvesten. Er zijn nu eenmaal lange wachtlijsten en de behoefte is groot. Het is dan ook vaak behelpen, waardoor we in de sfeer van gedogen komen. Ik vind dat niet goed, maar ik schets alleen de context van een en ander. Wie al uitvoerende bevoegdheid op het lokale niveau heeft gedragen, weet dat er soms moet worden gehuisvest op hotelkamers omdat een andere woning niet ter beschikking is.

Mijnheer Decaluwe, u hebt onze commissie weer ontdekt en ik antwoord graag op uw vragen. CO ontstaat bij slechte verbranding van een brandstof, onder meer door een tekort aan zuurstof of lucht. Het tekort aan zuurstof kan diverse oorzaken hebben. Het kan voorkomen als gevolg van een slechte afregeling of vervuiling van de brander, en dat kan vermeden worden door een regelmatig onderhoud van de toestellen. Het kan het gevolg zijn van

een constructief slechte schouw of een verstopping in het rookgaskanaal door bijvoorbeeld een vogelnest. Het kan veroorzaakt worden door een tekort aan luchttoevoer naar het lokaal waar het verbrandingstoestel is opgesteld of een belangrijke luchtafzuiging binnen de woning waardoor deze in onderdruk komt en de uitstroming van rookgassen afremt of zelfs terug doet stromen.

Voor de mens is CO een risico wanneer dit gas in de woning terechtkomt, dus bij open verbrandingstoestellen zoals kachels, gaswandketels, badgeisers, open haarden én bij toestellen die niet zijn aangesloten op een schoorsteen zoals petroleumkachels, keukengeisers, verplaatsbare stralers op flessengas, enzovoort. CO is een reukloos en onzichtbaar gas dat beter wordt opgenomen door het bloed dan zuurstof. Daarbij wordt de zuurstofopname geblokkeerd, met hoofdpijn, duizeligheid, bewusteloosheid en in de ergste gevallen de dood als gevolg.

Sedert ongeveer tien jaar zijn de open verbrandingstoestellen op gas uitgerust met een beveiliging tegen slechte trek, waardoor ze CO-vorming tegengaan. Deze toestellen werden door de VHM verplicht gesteld bij zowel nieuwe installaties als bij vervangingen van bestaande toestellen. Sedert ongeveer zes jaar verbiedt de VHM het gebruik van open verbrandingstoestellen in alle bewoonbare lokalen, met uitzondering van gasfornuizen, en dit zowel bij nieuwbouw, renovatie als vervanging van bestaande toestellen. Heel wat socialehuisvestingsmaatschappijen hebben een collectief onderhoudscontract afgesloten met een gekwalificeerd installateur voor onderhoud en herstelling van de verbrandingstoestellen in de huurwoningen. Sommige SHM's doen dit onderhoud in eigen beheer. Bij het jaarlijks onderhoud wordt de goede werking van de installaties nagezien. Waar geen collectief onderhoudscontract bestaat, is de huurder via zijn huurcontract gehouden zelf in het onderhoud van de installaties te voorzien.

Ook worden de woningen uit de huursector niet langer voorzien van een noodschouw voor plaatsing van een kolen-, hout- of andere kachel of open haard. In de koopsector is hier wel nog vraag naar. In heel wat wijken werden risicotoestellen vroegtijdig vervangen door veilige verwarmingstoestellen.

Het aantal gekende of gemelde gevallen van CO-vergiftiging is bijzonder laag, om niet te zeggen ni-

Keulen

hil. Dit betekent niet dat er geen risico's zijn. Zoals hoger aangehaald, zijn er verschillende situaties die CO-vorming kunnen veroorzaken. Voornamelijk ingrepen uitgevoerd door de bewoners zelf zonder toestemming van de SHM, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een bijkomend verwarmingstoestel, of het zelf sleutelen aan de installaties, zijn onmogelijk te controleren. Om een min of meer correct beeld te verkrijgen van de risico's, zou elke woning moeten worden onderzocht.

Jaarlijks publiceert de VHM in haar tijdschriften een artikel over ventilatie. Hierin wordt ook op de CO-problematiek gewezen. Dit artikel is ook afzonderlijk te verkrijgen en tal van SHM's verspreiden die regelmatig onder hun huurders. Het is de bedoeling dit artikel ook op de website van de VHM te plaatsen.

Uiteraard kunnen meer gerichte acties ondernomen worden, die regelmatig moeten worden herhaald. Herhaling is het begin van alle educatie. Dit kan onder meer in samenwerking met de Vlaamse Gezondheidsinspectie waarmee reeds contacten werden gelegd inzake deelname aan hun eerstvolgende campagne rond dit thema.

Gezien de zeer diverse oorzaken van CO-vorming is geen algemeen antwoord te geven op de vraag welke de verantwoordelijkheid van huurders versus eigenaar is in dergelijke dossiers. Elk geval moet afzonderlijk onderzocht worden. Er is een geval bekend waarbij een SHM, na een dodelijk CO-ongeval, vrijuit ging terwijl de installateur en de ontwerper zijn veroordeeld. Het geval deed zich voor kort nadat een risico-installatie was vervangen in opdracht van de SHM. Het toestel werd echter niet volgens de regels van de kunst geplaatst.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u de achilleshiel hebt blootgelegd. Een aantal, misschien de meeste, bouwmaatschappijen hebben inderdaad algemene onderhoudscontracten. Toch zijn er bouwmaatschappijen die dat niet hebben en de huurders moeten zelf instaan voor het onderhoud. De achilleshiel bestaat erin dat bij zwakke huurders, die al moeite hebben om hun huur te betalen, het hun laatste zorg is om nog bijkomende kosten te doen.

We moeten er misschien aan denken te vragen dat alle bouwmaatschappijen in algemene onderhoudscontracten zouden voorzien. Men werkt het best met een erkend vakman, want bepaalde huurders laten wel eens wat sleutelen in het zwart of doen het zelf. Een erkend vakman inschakelen, zal niet alleen de veiligheid maar ook het rendement verhogen zodat de energiekosten op termijn ook dalen. Mijnheer de minister, ik pleit ervoor na te gaan in hoeverre het mogelijk is in het kader van de autonomie en de voogdij van de bouwmaatschappijen dat ze allemaal zouden werken met algemene onderhoudscontracten in plaats van individuele.

Er is nog een element. In het kader van de problematiek van de energiebesparing heeft voormalig minister Bossuyt gezorgd voor een gratis spaarlamp of spaardoucheknop. Ik vraag me af of men geen nazichtcheque in het leven zou kunnen roepen in de strijd tegen de CO-vergiftiging voor alle gezinnen. Dit idee is misschien het overwegen waard.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Decaluwe, u hebt een punt. De waarde van controle ligt er echter in dat die moet worden herhaald. Dat is trouwens zo bij alle belangrijke domeinen waar er controle wordt gedaan, bijvoorbeeld bij verkeersveiligheid en alcoholmisbruik. Het is maar in de mate dat je deze controles op gezette tijdstippen doet, dat ze effect sorteren. Als je eenmalig een nazicht doet, voer je alleen maar een medianummer op.

Algemene onderhoudscontracten vormen voor mij de aangewezen weg. Ik heb gevraagd aan mijn medewerkers om eens na te gaan hoe de verhoudingen precies liggen. Ik denk trouwens dat de meeste socialehuisvestingsmaatschappijen dat ook hebben. Ik kan me echter indenken dat onderhoud niet altijd als courante service aanwezig is. Niet alle huisvestingsmaatschappijen beschikken volgens mij over een technicus. Naast de deskundigheid is er ook de energiebesparing en de aansprakelijkheid wanneer het misloopt. Vakmensen zijn er zich van bewust wat de gevolgen zijn als er iets misloopt, ze streven naar 'good practice' en zorgen ervoor dat de installatie in orde is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over mogelijke negatieve effecten van de verlaging van de rentevoet van hypothecaire leningen en het mogelijk opvangen ervan door de verzekering gewaarborgd wonen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Wachter tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over mogelijke negatieve effecten van de verlaging van de rentevoet van hypothecaire leningen en het mogelijk opvangen ervan door de verzekering gewaarborgd wonen.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de laatste tijd worden we geconfronteerd met een trend waarbij de rentevoet van hypothecaire leningen serieus daalt. Dat vormt een uitstekend maar ook verleidelijk aanbod aan jonge gezinnen die eindelijk de kans zien een eigen woning te verwerven of te renoveren. Steeds meer jonge gezinnen nemen daardoor hun toevlucht tot een jaarlijks herzienbare hypothecaire lening. Bovendien stipuleert de federale beleidsverklaring dat hypothecaire leningen aan een veel eenvoudiger en voordeliger fiscaal regime zullen worden onderworpen. Op zich is dit een uitstekende maatregel die het geheel nog aantrekkelijker maakt.

Toch heeft dit gegeven een maatschappelijke impact. Het verlagen van de hypothecaire rentevoet zal in een aantal gevallen ongetwijfeld tot gevolg hebben dat mensen een groter bedrag zullen lenen. De mogelijkheid in hoofde van kredietinstellingen om jaarlijks de rentevoet bij herzienbare hypothecaire leningen aan te passen, kan evenzeer veel problematische situaties veroorzaken en implicaties met zich meebrengen in hoofde van personen als die plots worden geconfronteerd met een ongeval, een ziekte of een onvrijwillig ontslag en dan blijkt dat ze een te groot bedrag hebben geleend en boven hun mogelijkheden zijn gegaan.

Mijnheer de minister, ik houd mijn hart al vast voor wie het onderste uit de kan zal halen bij het lenen en zijn of haar droomhuis wenst te verwezenlijken. Wie nu al nauwelijks het hoofd boven water houdt door de leninglast, dreigt helemaal kopje onder te

gaan als die lening een hogere rente krijgt en dus duurder wordt. In die optiek moet men zich de vraag stellen of de gratis verzekering gewaarborgd wonen niet stilaan zal moeten worden aangepast, gelet op de mogelijke perverse effecten die de verlaging van de rentevoet van hypothecaire leningen met zich kan meebrengen.

Bovendien blijkt uit het rapport 'In- en uitwijking in Vlaamse steden en gemeenten. Analyse van de interne en externe migratie naar leeftijd en ruimtelijke structuren voor de periode 1995-2002' dat veel jonge gezinnen naar de veertien gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel verhuizen. Het is een regio waar de prijzen voor bouwgrond bijzonder hoog zijn. Dat betekent voor die gezinnen een zeer moeilijke start.

Rekening houdend met bovenvermelde problematiek had ik dan ook graag volgende vragen gesteld aan de minister met betrekking tot de regeling inzake verzekering gewaarborgd wonen. Moet de datum van de eerste kapitaalsopname - na 31 mei 2003 - niet worden gewijzigd en iets verder teruggaan in de tijd, gelet op het feit dat vooral jonge gezinnen die reeds voor die datum al een lening hebben aangegaan nog een extra bedrag lenen ten gevolge van de lagere rentevoet?

Wegens de lagere rentevoeten zullen meer mensen de neiging hebben om ook kleinere bedragen voor renovatie te lenen. Is het niet wenselijk dat het minimumbedrag van de hypothecaire lening voor renovatie - als voorwaarde om in aanmerking te komen voor de verzekering gewaarborgd wonen - wordt verminderd, aangezien meer en meer mensen opteren voor renovatie en dit ook door de overheid wordt aangemoedigd?

Zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de verzekering gewaarborgd wonen niet onrechtvaardig streng voor een werknemer met een tijdelijk arbeidscontract? Verliezen die mensen op die manier niet in hoge mate het recht op gelijke kansen inzake huisvesting? Want het is uitgerekend dat soort van werknemers dat het op de arbeidsmarkt ontzettend moeilijk heeft, en zij lopen ook het grootste risico om werkloos te worden. Moet men de oppervlakte van bewoonbare vertrekken voor nieuwbouw niet optrekken omdat de lagere rentevoeten voor hypothecaire leningen ertoe zullen leiden dat meer gezinnen zullen opteren voor een iets grotere woning?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Het is bijzonder moeilijk om als overheid de mensen voortdurend tegen zichzelf te beschermen. Stijgende en dalende rentevoeten horen bij de economie, dat is nu eenmaal zo. Mevrouw De Wachter heeft wel een punt als ze het heeft over de verzekering tegen inkomensverlies, tegenwoordig de verzekering gewaarborgd wonen genoemd. Toenmalig minister Leo Peeters ligt aan de basis van die verzekering tegen inkomensverlies. Die verzekering is zeker een goed werkinstrument. In het regeerakkoord zie ik een aanknopingspunt om meer te doen. Daarin staat expliciet dat het inkomensplafond zal worden doorbroken. Ik begrijp daaruit dat morgen iedereen een beroep zal kunnen doen op de verzekering gewaarborgd wonen, maar dat de bijdrage beperkt zal zijn. Dat moet wel samengaan met een preventiebeleid en een informatiecampagne. Het komt erop aan dat de ontleners het bestaan kennen van deze verzekering. Tijdens de afgelopen zittingsperiode zijn in dat verband al initiatieven genomen. We zouden erin moeten slagen dat de kredietgever de kredietnemer bij het afsluiten van een overeenkomst de folder over de verzekering gewaarborgd wonen automatisch meegeeft.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, mevrouw Heeren neemt me een beetje de woorden uit de mond. Wie al ooit een lening heeft afgesloten, weet dat hoe meer men het onderste uit de kan wil halen, hoe groter de risico's zijn als nadien de rente stijgt. Het stoort me soms dat men te weinig de burger voor zijn verantwoordelijkheid plaatst. Wie leent, moet nadenken voor de toekomst. Ik kan begrijpen dat er zich onverwachte omstandigheden voordoen. Daarvoor kan men niet aansprakelijk worden gesteld. Wie echter een arbeidscontract voor zes maanden heeft bemachtigd, moet geen lening voor een periode van vijf jaar afsluiten. Dat klinkt misschien cru, maar dat is zo. De burgers moeten zelf hun verantwoordelijkheden opnemen. Verder moeten we nagaan of we het inkomensplafond voor die verzekering kunnen optrekken. Waarom zou iemand die een bepaald bedrag verdient, wél recht hebben, maar iemand die 1 euro meer verdient, niet? Beiden staan toch aan dezelfde arbeidsmarkttrisco's bloot?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, dit probleem is een zaak waarvan ik al werk heb gemaakt. De afgelopen twaalf, dertien maanden heb ik naast het socialehuurbesluit al veel gedaan. Een van die zaken is de verzekering gewaarborgd wonen. Vroeger heette die de verzekering tegen inkomensverlies. Ik heb ze in zekere zin opnieuw uitgevonden. Ze is geactualiseerd, gebruiksvriendelijker gemaakt en de doelgroep ervan is uitgebreid. We wilden ervoor zorgen dat zo veel mogelijk mensen aan de voorwaarden kunnen voldoen om van deze bescherming te kunnen genieten.

Ik wou ervoor zorgen dat zo de economie een duwtje in de rug krijgt. Onderzoek toont immers aan dat tweeverdienersgezinnen met een behoorlijk inkomen toch aarzelen om over te gaan tot zware investeringen, bijvoorbeeld voor het kopen of bouwen van een woning. Die mensen stellen het goed. Maar als een van beiden werkloos wordt dan verkoopt men de laatste pan boven het hoofd van die mensen, om het op zijn Limburgs te zeggen. Om die onzekerheid weg te nemen, heb ik ervoor gekozen het systeem te revitaliseren. Zo kunnen de mensen toch gedurende drie jaar rekenen op een verzekerde aflossing van de hypotheek. Het eerste jaar gebeurt dat voor maximaal 500 euro per maand. Het tweede jaar is dat nog voor 80 procent van dat bedrag, of 400 euro. En het derde jaar wordt dat 300 euro. Een gemiddeld geschoold en gemotiveerd persoon moet in staat zijn om binnen dat tijdsbestek een nieuwe job te vinden. Er is dus al werk van gemaakt.

We hebben een zeer intense campagne gevoerd om dat te promoten. Dat is ook via de audiovisuele media gebeurd. In tegenstelling met de initiatieven van de ministers Waltniel en nadien Peeters hebben we nu ook de notarissen en banken meegekregen. Onze verzekeraar is Ethias. Laten we onze inspanning niet onderschatten: elk dossier kost ons 680 euro. Het budget voor de verzekering gewaarborgd wonen bedraagt 4.653.000 euro: dat is niet niks. In de campagne is de naam van Ethias niet vermeld. Vroeger was dat wel het geval, toen Ethias nog Omob heette. Dat had als gevolg dat geen enkele van de andere banken en andere financieringsinstellingen meededen. Ook de notarissen waren terughoudend. De folders zijn vandaag op dat vlak 'neutraal' geworden, waardoor die instellingen nu

Keulen

onze grootste bondgenoten zijn geworden. Zowel de notarissen als de banken promoten graag dit product, want het helpt hen om hypothecaire contracten af te sluiten.

De verzekering gewaarborgd wonen zag het licht op 1 augustus 2003. Ik was toen nog niet lang minister. Deze verzekering was de opvolger van de verzekering tegen inkomensverlies, die is stopgezet op 31 mei 2003. Het belangrijkste kenmerk – de verzekering is gratis voor de burger – is behouden gebleven. De dekkingsperiode van tien jaar en het maximum van 36 maandelijkse uitkeringen zijn ook behouden. De verzekering werd gevoelig uitgebreid qua toetredingsvoorwaarden en tegemoetkomingen bij arbeidsongeschiktheid of onvrijwillige werkloosheid. Het is dus vooral aangepast in het voordeel van degene die zich laat verzekeren, dus van Jan en Mie Modaal.

De toetredingsvoorwaarden werden versoepeld door de inkomensgrenzen op te trekken en deze jaarlijks te indexeren. De huidige inkomensgrenzen liggen op 33.130 euro voor alleenstaanden en 46.940 euro voor koppels. Daarbij mag per persoon ten laste ook nog eens 2.692 euro worden geteld. Dat zijn toch al zeer aanzienlijke bedragen. Dan hebben we het niet meer over de onderkant van onze samenleving. Dat zijn toch al de betere modale inkomens.

Daarnaast werd ook de toetreding voor de personen die tewerkgesteld zijn met een contract van bepaalde duur versoepeld. Bij de verzekering tegen inkomensverlies dienden zij 3 jaar te hebben gewerkt bij hun huidige werkgever. Bij de verzekering gewaarborgd wonen heb ik deze voorwaarde kunnen versoepelen, in die zin dat ze nu moeten aantonen dat ze reeds 3 jaar hebben gewerkt, waarbij slechts 1 jaar bij hun huidige werkgever. Bij de verzekering tegen inkomensverlies bedroeg het minimale leningsbedrag 49.578 euro of 2 miljoen frank. Dit minimum is behouden gebleven, behalve voor renovatieleningen. Daar hebben we het bedrag teruggebracht tot 23.300 euro. Ik vind dat je die verzekering ook moet laten spelen in het geval van renovatiewerken van een zekere omvang. Bij renovatiewerken is een bedrag van 1 miljoen frank al gauw bereikt. Wanneer men dat bereikt, dan valt men al binnen de voorwaarden voor deze verzekering. Dit criterium is dus ook klantvriendelijk.

Ten slotte is de voorwaarde dat zelfstandigen reeds 3 jaar hun zelfstandige activiteit uitoefenen, versoepeld. Ze moeten nu enkel hun zelfstandige activiteit in hoofdberoep uitoefenen.

De uitbreiding op het gebied van tegemoetkomingen betreft het inkorten van de wachttijd tot 3 maanden, terwijl die in de voorgaande versie bij de verzekering tegen inkomensverlies nog 6 maanden bedroeg. De franchise van 250 euro is teruggebracht op 30 percent van de maandelijkse afbetaling, met een maximum van 500 euro. Mijn administratie bereidt op dit moment een enquête voor om deze nieuwe verzekering te evalueren en na te gaan waar er zich eventuele knelpunten bevinden. Op basis hiervan kan dan worden onderzocht of het noodzakelijk is om de verzekering gewaarborgd wonen bij te sturen. Bij deze bijsturing zal ook rekening worden gehouden met de in het regeerakkoord opgenomen doelstelling om deze verzekering ook voor hogere inkomenscategorieën open te stellen. Een aantal van de hier aanwezige leden hebben terzake voor hun partij de formatiebesprekingen gevoerd. Daaruit bleek al dat de tegemoetkoming wel geplafonneerd blijft op 500 euro.

Mevrouw De Wachter, op uw eerste vraag met betrekking tot het uitbreiden van de verzekering tot leningen waarvan de eerste kapitaalsopname dateert van voor 31 mei 2003, kan ik u antwoorden dat deze leningen natuurlijk reeds konden worden verzekerd door de verzekering tegen inkomensverlies. Tevens was het de bedoeling van de verzekering gewaarborgd wonen, om vooral een stimulans te zijn voor de eigendomsverwerving. Personen die het risico niet durven aangaan om gedurende een lange periode maandelijks een aanzienlijk bedrag af te betalen voor een hypothecaire lening, kunnen worden overtuigd doordat ze met behulp van de verzekering gewaarborgd wonen een vangnet hebben waarop ze kunnen terugvallen in geval van tegenslag. Gezinnen die nu een bijkomende lening aangaan door de lage rentevoeten, kunnen bovendien nog altijd gebruik maken van de verzekering gewaarborgd wonen voor dit ontleende bedrag.

Wat betreft de renovatieleningen kan ik u melden dat het minimale leningsbedrag voor renovatieleningen reeds verlaagd is. Bij de verzekering tegen inkomensverlies van mijn voorganger bedroeg het minimum te ontfemen bedrag 2 miljoen frank. Bij de verzekering gewaarborgd wonen heb ik dit vrijwel gehalveerd, tot 23.300 euro. Daar leningen

Keulen

onder 23.300 slechts een kleine maandelijks aflossing met zich meebrengen, zou de tegemoetkoming van het Vlaamse Gewest in dit kader slechts minimaal en dus weinig effectief zijn.

Dan was er uw vraag of de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de verzekering gewaarborgd wonen niet onrechtvaardig streng zijn voor een werknemer met een tijdelijk contract. Het opnemen van werknemers met tijdelijke contracten doet het risico dat moet worden verzekerd echter enorm stijgen. Als personen die pas beginnen te werken met een tijdelijk contract, moeten worden verzekerd, dan zal dat de kostprijs van de verzekeringspremie onvermijdelijk zeer fors de hoogte indrijven, iets wat gezien de huidige krappe begroting geen optie is. Voor 2005 en 2006 zal dit niet anders zijn. Zoals een aantal leden stelden: moeten we mensen die met een tijdelijk contract werken, op dat vlak niet tegen zichzelf beschermen?

Het kopen van een appartement of het bouwen van een woning is de zwaarste investering die men kan doen in een mensenleven. Dat is van alle tijden. Ook van de vorige generaties, die het economisch iets gemakkelijker hadden, heeft dit ook altijd grote inspanningen gevergd. We moeten dus nuchter zijn.

Een woning of appartement is niet een gewoon gebruiksgoed. Het aankopen ervan is een inspanning die over jaren moet worden gespreid. Vandaag weet ik ook waarom ik werk. Ik zal de bank ook nog een hele tijd moeten betalen voor mijn woning, en dat is een gewone woning. In deze commissie bevinden zich heel wat mensen in dezelfde situatie. We moeten mensen duidelijk maken waar het op staat. We moeten niet bang zijn om mensen fundamentele waarheden voor te houden. In een vorige generatie was dit zo evident dat men daar geen debat over voerde. We zijn dat misschien een beetje verleerd.

Dan was er uw laatste vraag. Ik wil erop wijzen dat de huidige oppervlakenormen toch reeds ruim zijn. Voor nieuwbouwhuizen mag de oppervlakte van de bewoonbare vertrekken niet groter zijn dan 210 vierkante meter. Voor een nieuwbouwappartement is de bewoonbare oppervlakte maximum 105 vierkante meter. Per persoon ten laste mag men daar wel telkens 25 vierkante me-

ter bij tellen. Voor een gezin met twee kinderen komt daar dus 75 vierkante meter bij, zodat men uitkomt op woningen met een aanzienlijke oppervlakte. Gezien de toenemende druk op de Vlaamse bewoonbare ruimte door het stijgende aantal gezinnen en de vergrijzing, lijkt het optrekken van de oppervlaktevoorwaarde me niet aangewezen. De meest recente gezinsprognose voorspelt een toename van het aantal gezinnen tussen 2001 en 2010 met minstens 34.814 en hoogstens 79.870 gezinnen, wat neerkomt op een groei van 1,4 tot 3,3 procent. Vanuit het oogpunt van de overheid is het stimuleren van compacte woningen dan ook veeleer opportuun. Toch gaat het al niet meer over kleine woningen.

Om te besluiten wil ik nog even herhalen dat mijn administratie bezig is met een onderzoek naar de knelpunten van de verzekering gewaarborgd wonen. Op basis van deze resultaten kan dan verder worden gekeken naar het eventuele bijsturen van de verzekering gewaarborgd wonen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan het optrekken van de inkomensgrenzen, zoals dat werd aangehaald door mevrouw Heeren en zoals dat door de meerderheidspartijen is opgenomen in het regeerakkoord.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Toch wil ik een aantal aanvullingen geven. Zoals u zei, was er voor 31 mei 2003 inderdaad al de verzekering tegen inkomensverlies. Maar ik wil een concreet voorbeeld aanhalen. Nemen we de jonge mensen die toen een oud huis kochten en er trots op waren dat ze dat konden doen, maar, daar ze niet voldeden aan de voorwaarden, niet in aanmerking konden komen voor de verzekering tegen inkomensverlies. Nu, door de lage rentevoet, zien ze eindelijk de kans om aan die renovatie te beginnen. Daar zit een belangrijk probleem. Heel veel gezinnen komen in die situatie terecht.

Als men aan renovatie begint, dan komt men inderdaad al snel aan een aanzienlijk bedrag. Het bedrag van 23.300 euro werd hier als minimumbedrag naar voren gebracht. Ik hoop dan ook dat iedereen zeer goed op de hoogte is van de verzekering 'gwaarborgd wonen'. Het is niet zo'n groot bedrag, maar voor jonge mensen die extra gaan lenen kan dat toch aanzienlijk zijn. Ze zullen mis-

De Wachter

schien automatisch minder gaan lenen en komen daardoor niet in aanmerking.

Een van de voorwaarden is verder dat de persoon minimum drie jaar werkende moet zijn, waarvan een jaar bij dezelfde werkgever. Dat is niet evident. Jonge mensen werken aan hun carrière en veranderen regelmatig van werkgever omdat ze hun positie willen verbeteren.

Tot slot wil ik zeggen dat we de situatie niet mogen onderschatten. We hebben allemaal onze verantwoordelijkheid te dragen. Ik hou mijn hart vast voor mensen die nu een extra lening aangaan of een groter bedrag lenen. Wat zullen de gevolgen zijn in de toekomst? Wat zal er gebeuren als ze hun lening niet meer kunnen afbetalen? Het is gemakkelijk om te stellen dat iemand zelf maar moet weten of hij of zij iets aankan. Bij een lage rentevoet is de verleiding echter zeer groot om een groter bedrag te lenen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Voor de oude lening kunnen ze de verzekering niet opnieuw afsluiten, maar wel voor een bijkomende lening. Ik heb een broer die op een bank werkt en dit wordt gepromoot omdat banken en notarissen er zelf profijt bij hebben. Het is soms een manier om klanten te winnen omdat het om een gratis verzekering gaat.

Ik wil het niet zo negatief stellen dat iedereen zelf maar moet beseffen waarmee hij of zij bezig is. Ik wijs iedereen wel op de eigen verantwoordelijkheid. We hebben dat een beetje verleerd, maar het is een teken dat we de bevolking au sérieux nemen. We hebben onszelf heel wat aangedaan door mensen het beeld te geven dat de verantwoordelijkheid volledig bij de overheid ligt.

Drie jaar werken waarvan een jaar bij dezelfde werkgever, lijkt me een redelijke voorwaarde. Ik ben pro verzekering en heb ze daarom gemoderniseerd. Ik wil jonge mensen de kans geven om hun eigen woning te verwerven. Om echter een risico volledig uit te sluiten, moet men op een andere plaats zitten, om maar eens de woorden te gebruiken van een voormalig VLD-partijvoorzitter. We hebben de risico's beperkt, maar op een bepaald moment speelt de eigen verantwoordelijkheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.43 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

